

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
FILOZOFSKI FAKULTET**

Odsjek za sociologiju

PREDMET: **Metodološki pristupi i orijentacije** (2006./2007.)

STUDENTICA: Sanja Čokolić

**RAZLIČITOST ISTRAŽIVAČKIH PRISTUPA U SOCIOLOGIJI
(metodološki esej)**

recenzentice: prof. dr. Anči Leburić (Filozofski fakultet u Splitu)
Marija Lončar, asistentica (Filozofski fakultet u Splitu)

Esej je recenziran 20.03.2007. i postavljen na službenoj web stranici Odsjeka za sociologiju
Filozofskog fakulteta u Splitu (
www.ffst.hr/dokumenti/izdavastvo/studentски/sociologija/index.htm)

Svaki društveni fenomen pretpostavlja određeni pristup. Posljedica nagnje tendenciji da bude u kontradiktornosti s početnim ciljem i ta činjenica postavlja zahtjev odabira najadekvatnijega načina pristupa obradi teme.

Područje društvenih znanosti bitno se razlikuje od područja prirodnih i tehničkih znanosti. One su krenule strmoglavo naprijed ostavivši za sobom neodgovorena pitanja ljudske egzistencije. Njihov napredak zahtjeva etabliranje društvenih znanosti u svrhu ponovnoga uspostavljanja ravnoteže. Sociološka analiza često daje rezultate proturječne s očekivanima, koje ljudi temelje na zdravom razumu. Iako su to nerijetko realistični segmenti znanja, zdravorazumski zaključci se temelje na praksi iskustvenoga po principu pokušaja i pogreške, nagađanja i slutnje, vođeno neznanjem, predrasudom i pogrešnim tumačenjem, tako da je na znanosti zadatak razložiti to zdravorazumsko.

Društvena znanost ostavlja malo prostora za senzacije, međutim, time njihov značaj nije nimalo umanjen. Po mom mišljenju temelji su davno postavljeni antičkim znanjem, a sada je samo bit u rađanju „onoga trećega“ kombiniranjem postojećega. To „treće“ opet će imati različiti smisao ovisno o kontekstu u koji ga smještamo i sad se postavlja pitanje pristupa. Kako određenom društvenom fenomenu prići? Racionaliziranjem, empirijom, simboličkom interakcijom, formaliziranjem... Nužno je predznanje. To je neopoziva činjenica, jer samo iskustvo posredstvom empirije nije dovoljno za spoznaju. S obzirom da je svaki

čovjek individua za sebe i posjeduje vlastite aspekte sagledavanja činjenica, spoznaja uvelike interferira s intuitivnim.

Mišljenja sam, dakle, kako je najadekvatnije rješenje da sociolog u pristupu fenomenu kreće od sebe, od vlastite teorije kao polazišne točke. Arbitrarnije je ne graditi na temeljima teorija koje su prethodile, naglašavajući da ih je optimalno imati uzete u obzir kao smjernice. Nužno je uspostaviti mjeru do koje ćemo upotrijebiti određene pristupe, jer samo jedan po mom mišljenju nije dostatan. Bitan je element društvene realnosti iz kojega uzimamo podatke i izabiremo fenomen za obradu, zatim sagledavanje motiva i na koncu konstruiranje racionalnoga obrasca preko kojega ćemo biti u mogućnosti sagledati, objasniti i predvidjeti tok, smisao i na kraju posljedicu dotičnoga fenomena.

Na sociologiji počiva određena težina odgovornosti. Svaka nova spoznaja otvara put ideologiji. Ona upotrijebljena u krivom kontekstu, može dovesti do ekstremnih promjena. Tu činjenicu sociolozi nastoje ne izgubiti iz vida prilikom artikuliranja istraživačkih pristupa. Moderna sociologija zauzima sasvim drugo mjesto i zaprima novi pogled na vlastitu nužnost u znanstvenoj participaciji današnje realnosti. Ona je pluralistička znanost sa širokim spektrom teorija, koji pruža mogućnost da nijedan pristup sebi ne priskrbi epitet arbitrarnoga, osiguravši time slobodu od rađanja hegemonije unutar istraživačkoga okvira. Nijedan most nije građen sa svrhom razdora. Stoga se nadam da je sociologija onaj most koji će izvršiti funkciju sadržanu u njoj biti - izmiriti karakterno različite segmente znanja, te učiniti društvo harmoničnijim.